

Az alkotmányos királyság (Tk. 19-20. oldal)

1. Alkotmányos királyság

- olyan államforma, amelyben a király uralkodik, de nem kormányoz
- 1791-ben kiadott alkotmány (alaptörvény):
 - a, polgári szabadságjogokat biztosított,
 - b, szétválasztotta a hatalom három ágát:
 - törvényhozó hatalom: törvényhozó gyűlés
 - végrehajtó hatalom: király (törvényeket szentesít)
 - igazságszolgáltatás: független bíróság
- a király szökéssel próbálkozott → felismerték, visszakísérték Párizsba
„Aki a királyt megéljenzi, megbotoztatik, aki megsérti, felkötetik!”

2. A királyság bukása

- XVI. Lajos taktikázásba, titkos levelezésbe kezdett:
 - a, II. Lipót német-római császárral,
 - b, II. Frigyes Vilmos porosz királlyal
- 1792. április 20. - hadat üzent az osztrák-porosz hatalmaknak
 - a, a girondisták (középpolgárság képviselői) támogatták
 - b, a jakobinusok (kispolgárság képviselői) elleneztek
 - c, a király győzelmet várt „ellenségeitől”,
 - d, vissza akarta nyerni teljes hatalmát
- 1792. augusztus 10. - ellenség a határok mentén → felkelés tört ki
 - a, megostromolták a Tuileriákat (királyi palota)
 - b, elfogták és börtönbe vetették XVI. Lajost
„Ez az ember vagy uralkodik, vagy meghal!” (Saint-Just)
 - c, az alkotmányos monarchia megbukott
- 1792. szeptember 20. - francia győzelem a Valmy-domboknál
 - kikiáltották a francia köztársaságot
- kiderült a király hazaárulása → XVI. Lajost halálra ítélték
- 1793. január 21 – az uralkodót lefejezték a Concorde-téren
(a kivégzés eszköze: guillotine)

A jakobinus diktatúra (Tk. 20-22. old.)

1. A girondisták és jakobinusok harca

- a girondista vezetés nem volt szociálisan érzékeny
 - a, nyomor, éhínség lett úrrá Franciaországban
 - b, 1793. március 11. - vendée-i parasztfelkelés
- Anglia megszervezte az ún. első koalíciót:
 - a, Ausztria, Poroszország
 - b, Hollandia, Spanyolország
 - c, Piemont részvételével
- Anglia és Franciaország hatalmi versengésbe kezdett
- a jakobinusok (élükön: Robespierre) változásokat sürgettek
 - a, tüntetések, utcai összecsapások
 - b, girondisták félreállítása

2. A jakobinus terror (1793-1794)

- Robespierre vezetésével Közjóléti Bizottság alakult
(úgy nevezték: a megvesztegethetetlen)
- cél: a nyomor felszámolása, élelmiszerek árának rögzítése
- forradalmi törvényszékek is létrejöttek → forradalmi terror
(tömeges kivégzések, sokszor bírói ítélet nélkül)
- Marat (a törpe) halála – girondisták egyik híve ölte meg
- Danton (az óriás) szembefordult Robespierre-rel
- 1794. június 10. - Dantont halálra ítélték és kivégezték
- a forradalmi csapatok sorozatos katonai győzelme
(a jakobinus diktatúra bukása)
- 1794. július 28. - Robespierre és társait (pl. Saint-Just) is lefejezték